

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba)

z dnia 3 marca 2016 r. *

Uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego — Zabezpieczenie społeczne — Rozporządzenie (EWG) nr 1408/71 — Artykuł 46b — Rozporządzenie (WE) nr 883/2004 — Artykuł 54 — Emerytura — Zasady zapobiegania zbiegowi praw — Osoby uprawnione do emerytury z systemu krajowego i do emerytury urzędniczej z systemu innego państwa członkowskiego — Obniżenie wysokości emerytury

W sprawie C-12/14

mającej za przedmiot skargę o stwierdzenie, na podstawie art. 258 TFUE, uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, wniesioną w dniu 10 stycznia 2014 r.,

Komisja Europejska, reprezentowana przez K. Mifsuda-Bonniciego oraz D. Martina, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona skarżąca,

przeciwko

Republice Malty, reprezentowanej przez A. Buhagiar oraz P. Grecha, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

popieranej przez:

Republikę Austrii, reprezentowaną przez Ch. Pesendorfer oraz G. Hessego, działających w charakterze pełnomocników,

Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, reprezentowane przez J. Beeko, S. Behzadi-Spencer i V. Kaye, działające w charakterze pełnomocników, wspierane przez T. de la Mare'a, QC,

interwenienci,

TRYBUNAŁ (czwarta izba),

w składzie: L. Bay Larsen, prezes trzeciej izby, pełniący obowiązki prezesa czwartej izby, J. Malenovský, M. Safjan, A. Prechal (sprawozdawca) i K. Jürimäe, sędziowie,

rzecznik generalny: Y. Bot,

* Język postępowania: angielski.

sekretarz: V. Giacobbo-Peyronnel, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 16 lipca 2015 r.,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 12 listopada 2015 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Poprzez swoją skargę Komisja Europejska wnosi do Trybunału o stwierdzenie, że obniżając emerytury maltańskie o kwotę emerytury przysługującej urzędnikom służby cywilnej innych państw członkowskich, Republika Malty uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na podstawie art. 46b rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie, w brzmieniu zmienionym i uaktualnionym rozporządzeniem Rady (WE) nr 118/97 z dnia 2 grudnia 1996 r. (Dz.U. 1997, L 28, s. 1), zmienionym rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 592/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. (Dz.U. L 177, s. 1) (zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1408/71”), jak również art. 54 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. L 166, s. 1), zmienionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 465/2012 z dnia 22 maja 2012 r. (Dz.U. L 149, s. 4) (zwanego dalej „rozporządzeniem nr 883/2004”).

Ramy prawne

Prawo Unii

Rozporządzenie nr 1408/71

- 2 Artykuł 1 rozporządzenia nr 1408/71, zatytułowany „Definicje”, stanowi w lit. j):

„Do celów niniejszego rozporządzenia:

[...]

- j) określenie »ustawodawstwo« oznacza w odniesieniu do każdego państwa członkowskiego ustawy, rozporządzenia i inne przepisy oraz wszelkie obowiązujące lub przyszłe środki wykonawcze, odnoszące się do działów i systemów zabezpieczenia społecznego, określonych w art. 4 ust. 1 [...].

[...]”.

- 3 Artykuł 4 tego rozporządzenia, zatytułowany „Zakres przedmiotowy”, stanowi w ust. 1 lit. c):

„Niniejsze rozporządzenie stosuje się do wszystkich ustawodawstw odnoszących się do następujących działów zabezpieczenia społecznego, które dotyczą:

[...]

- c) emerytur;

[...]”.

- 4 Artykuł 5 tego rozporządzenia ustanawia po stronie państw członkowskich obowiązek sporządzenia oświadczeń dotyczących zakresu jego stosowania. Przepis ten ma następujące brzmienie:

„Państwa członkowskie wskazują ustawodawstwo i systemy, określone w art. 4 ust. 1 [...] w oświadczeniach notyfikowanych i opublikowanych zgodnie z art. 97”.

- 5 Zgodnie z art. 46b tego rozporządzenia, zatytułowanym „Przepisy szczególne stosowane w przypadku kumulacji świadczeń tego samego rodzaju zgodnie z ustawodawstwem dwóch lub kilku państw członkowskich”:

„1. Przepisów dotyczących zmniejszenia, zawieszenia lub zniesienia przewidzianych w ustawodawstwie państwa członkowskiego nie stosuje się do świadczeń obliczonych zgodnie z art. 46 ust. 2.

2. Przepisy dotyczące zmniejszenia, zawieszenia lub zniesienia przewidziane w ustawodawstwie państwa członkowskiego stosuje się do świadczeń obliczonych zgodnie [z] art. 46 ust. 1 lit. a) [ppkt] i) wyłącznie w przypadku, gdy dotyczy to:

- a) świadczenia, którego wysokość nie jest uzależniona od długości ukończonych okresów ubezpieczenia lub zamieszkania, określonych w załączniku IV część D;

lub

- b) świadczenia, którego wysokość jest ustalona na podstawie okresu hipotetycznego uznanego za ukończony między datą realizacji ryzyka a datą późniejszą. W tym ostatnim przypadku wyżej wymienione przepisy stosuje się w przypadku kumulacji takiego świadczenia:

- i) ze świadczeniem tego samego rodzaju, z wyjątkiem przypadku, gdy zostało zawarte porozumienie między dwoma lub więcej państwami członkowskimi w celu unikania uwzględniania dwu- lub wielokrotnie tego samego okresu hipotetycznego;

- ii) bądź ze świadczeniem rodzaju określonego w lit. a).

Świadczenia określone w lit. a) i b) oraz porozumienia wymienione są w załączniku IV część D”.

- 6 Artykuł 97 rozporządzenia nr 1408/71, zatytułowany „Notyfikacje dotyczące niektórych przepisów”, stanowi:

„1. Notyfikacje określone [...] w art. 5 [...] są kierowane do przewodniczącego Rady [Unii Europejskiej]. Wskazują one datę wejścia w życie odpowiednich ustaw i systemów [...].

2. Notyfikacje otrzymane zgodnie z przepisami ust. 1 są publikowane w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*”.

Rozporządzenie nr 883/2004

- 7 Rozporządzenie nr 1408/71 zostało zastąpione rozporządzeniem nr 883/2004, które zgodnie z art. 91 tego ostatniego rozporządzenia i z art. 97 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia nr 883/2004 (Dz.U. L 284, s. 1) stosuje się od dnia 1 maja 2010 r., to jest począwszy od dnia uchylecia rozporządzenia nr 1408/71.

8 Artykuł 1 rozporządzenia nr 883/2004 definiuje termin „ustawodawstwo” w następujący sposób:

„Do celów stosowania niniejszego rozporządzenia:

[...]

l) określenie »ustawodawstwo« oznacza, w odniesieniu do każdego państwa członkowskiego, przepisy ustawowe, wykonawcze i inne oraz obowiązujące środki wykonawcze odnoszące się do działań systemu zabezpieczenia społecznego, objętych art. 3 ust. 1.

[...]”.

9 Artykuł 3 tego rozporządzenia, zatytułowany „Zagadnienia objęte rozporządzeniem”, stanowi w ust. 1 lit. d):

„Niniejsze rozporządzenie stosuje się do całego ustawodawstwa odnoszącego się do następujących działań zabezpieczenia społecznego:

[...]

d) świadczeń z tytułu starości;

[...]”.

10 Artykuł 9 tego rozporządzenia, zatytułowany „Oświadczenia państw członkowskich dotyczące zakresu niniejszego rozporządzenia”, stanowi:

„1. Państwa członkowskie powiadamiają pisemnie Komisję [...] o ustawodawstwie i systemach, o których mowa w art. 3 [...]. W powiadomieniach tych określa się datę, od której niniejsze rozporządzenie stosować się będzie do systemów wskazanych przez państwa członkowskie.

2. Powiadomienia te przedkładane są corocznie Komisji Europejskiej i stanowią przedmiot koniecznego ogłoszenia”.

11 Artykuł 54 tego rozporządzenia, zatytułowany „Zbieg świadczeń tego samego rodzaju”, stanowi:

„1. W przypadkach, w których świadczenia tego samego rodzaju należne na podstawie ustawodawstwa dwóch lub więcej państw członkowskich kumulują się, zasady przeciwdziałania kumulacji określone przez ustawodawstwo państwa członkowskiego nie mają zastosowania do świadczenia proporcjonalnego.

2. Zasady przeciwdziałania kumulacji mają zastosowanie do świadczenia niezależnego wyłącznie wtedy, gdy dane świadczenie jest:

a) świadczeniem, którego kwota nie zależy od długości okresów ubezpieczenia lub zamieszkania,

lub

b) świadczeniem, którego kwota ustalana jest na podstawie zaliczonego okresu uważanego za spełniony pomiędzy dniem realizacji ryzyka a terminem późniejszym, zbiegającym się ze:

i) świadczeniem tego samego typu, z wyjątkiem przypadków, w których dwa lub więcej państw członkowskich zawarło umowę o unikaniu wielokrotnego uwzględniania tego samego zaliczonego okresu; lub

ii) świadczeniem, o którym mowa w lit. a).

Świadczenia i umowy, o których mowa w lit. a) i b), wymienione są w załączniku IX”.

Dyrektywa 98/49/WE

- 12 Artykuł 1 dyrektywy Rady 98/49/WE z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie ochrony uprawnień do dodatkowych świadczeń emerytalnych lub rentowych pracowników i osób prowadzących działalność na własny rachunek przemieszczających się we Wspólnocie (Dz.U. L 209, s. 46) ma następujące brzmienie:

„Celem niniejszej dyrektywy jest ochrona praw członków dodatkowych systemów emerytalno-rentowych, którzy przemieszczają się z jednego państwa członkowskiego do innego, przyczyniając się przez to do usuwania przeszkód w swobodnym przepływie pracowników i osób prowadzących działalność na własny rachunek we Wspólnocie. Ochrona taka dotyczy uprawnień do świadczeń emerytalnych lub rentowych zgodnie zarówno z dobrowolnymi, jak i obowiązkowymi dodatkowymi systemami emerytalno-rentowymi, z wyjątkiem systemów objętych rozporządzeniem [...] nr 1408/71”.

Prawo krajowe

Prawo maltańskie

- 13 Artykuł 56 Maltese Social Security Act (maltańskiej ustawy o zabezpieczeniu społecznym) stanowi:

„W przypadku gdy dana osoba jest uprawniona do emerytury innej niż emerytura, która została w jakimkolwiek momencie w całości spieniężona, wysokość tej emerytury zostaje pomniejszona o wysokość każdej emerytury, do której uprawnienie zostało nabyte na podstawie art. 53–55 niniejszej ustawy”.

Prawo Zjednoczonego Królestwa

- 14 Trzy systemy emerytalne obowiązujące w Zjednoczonym Królestwie i znajdujące zastosowanie w niniejszej sprawie stanowią: system emerytalny z krajowej służby zdrowia (National Health Service Pension Scheme), podstawowy system emerytalny personelu służby publicznej (Principal Civil Service Pension Scheme) oraz system emerytalny sił zbrojnych z 1975 r. (Armed Forces Pension Scheme 1975), w zakresie, w jakim ten ostatni dotyczy członków personelu królewskich sił powietrznych (Royal Air Force), którzy podjęli służbę przed dniem 6 kwietnia 2005 r. (zwane dalej łącznie „rozpatrywanymi systemami emerytalnymi”). Podstawowy system emerytalny personelu służby publicznej oraz system emerytalny z krajowej służby zdrowia zostały przyjęte na podstawie Superannuation Act 1972 (ustawy o emeryturach z 1972 r.). Przepisy dotyczące systemu emerytalnego znajdującego zastosowanie wobec członków królewskich sił powietrznych zawarte w systemie emerytalnym sił zbrojnych z 1975 r. zostały przyjęte na podstawie uprawnień nadanych na mocy Air Force (Constitution) Act 1917 [ustawy z 1917 r. o siłach powietrznych (utworzenie)].

Postępowanie poprzedzające wniesienie skargi

- 15 W następstwie trzech petycji skierowanych do Parlamentu przez trzech obywateli maltańskich, którzy skarżyli się na to, że z ich ustawowych emerytur maltańskich zostały potrącone emerytury, które pobierali z rozpatrywanych systemów emerytalnych, na podstawie art. 56 maltańskiej ustawy o zabezpieczeniu społecznym, Komisja skierowała w dniu 25 listopada 2010 r. do Republiki Malty

pismo wzywające do usunięcia uchybienia, w którym zwróciła temu państwu członkowskiemu uwagę na potencjalną niezgodność tego przepisu krajowego z art. 46b rozporządzenia nr 1408/71 i art. 54 rozporządzenia nr 883/2004.

- 16 Republika Malty odpowiedziała na to wezwanie do usunięcia uchybienia pismami z dnia 27 stycznia i 28 grudnia 2011 r.
- 17 W dniu 28 lutego 2012 r. Komisja skierowała do Republiki Malty uzasadnioną opinię, w której potwierdziła swoje stanowisko i wezwała to państwo członkowskie do zastosowania się do tej opinii w terminie dwóch miesięcy od daty jej doręczenia. Republika Malty podtrzymała swoje stanowisko w piśmie z dnia 25 lipca 2012 r.
- 18 Uznawszy odpowiedź Republiki Malty za niesatysfakcjonującą, Komisja postanowiła wnieść skargę w niniejszej sprawie.
- 19 Decyzjami prezesa Trybunału z dnia 4 sierpnia 2014 r. Republika Austrii oraz Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej zostały dopuszczone do udziału w postępowaniu w charakterze interwenientów popierających żądania Republiki Malty.

W przedmiocie skargi

W przedmiocie dopuszczalności

Argumentacja stron

- 20 Republika Malty kwestionuje dopuszczalność skargi, podnosząc, że Komisja powinna była ją skierować nie przeciwko niej, ale przeciwko Zjednoczonemu Królestwu.
- 21 Republika Malty podnosi, że rozpatrywane systemy emerytalne nie zostały wskazane w oświadczeniach złożonych przez Zjednoczone Królestwo na podstawie art. 5 rozporządzenia nr 1408/71 oraz art. 9 ust. 1 rozporządzenia nr 883/2004, ponieważ Zjednoczone Królestwo uważa, że systemy te nie wchodzą w zakres przedmiotowy stosowania tych rozporządzeń. Według Republiki Malty, jeśli Komisja sprzeciwia się oświadczeniu złożonemu przez państwo członkowskie na temat świadczeń wchodzących w zakres stosowania rozporządzenia w sprawie zabezpieczenia społecznego, to jest ona zobowiązana kontynuować rozpatrywanie tej kwestii bezpośrednio z zainteresowanym państwem członkowskim. W niniejszym wypadku jedynym państwem członkowskim będącym w stanie przedstawić argumenty i środki dowodowe jest Zjednoczone Królestwo. Tym samym postępowanie wytoczone wobec Republiki Malty stanowi naruszenie prawa do rzetelnego procesu sądowego.
- 22 Zjednoczone Królestwo, które popiera argumentację Republiki Malty, podnosi, że Komisja nadużywa władzy, wykorzystując procedurę przewidzianą w art. 258 TFUE, aby zakwestionować przepisy innego państwa członkowskiego. Zdaniem Zjednoczonego Królestwa państwo członkowskie, wobec którego zostały podjęte te działania pośrednie, jest pozbawione ochrony, jaką zapewnia postępowanie poprzedzające wniesienie skargi, i nawet jeśli zostanie dopuszczone do udziału w postępowaniu w charakterze interwenienta, to korzysta w ramach tego postępowania jedynie z bardzo ograniczonych praw proceduralnych.
- 23 Komisja wnosi o oddalenie zarzutu niedopuszczalności podniesionego przez Republikę Malty i Zjednoczone Królestwo.

Ocena Trybunału

- 24 Z utrwalonego orzecznictwa Trybunału wynika, że do Komisji – gdy uzna ona, iż państwo członkowskie uchybiło ciążącym na nim zobowiązaniom – należy ocena, czy stosowne jest wszczęcie postępowania przeciwko temu państwu, jak również określenie przepisów, które to państwo naruszyło, oraz wybór chwili wszczęcia przeciwko niemu postępowania w przedmiocie uchybienia zobowiązaniom, a względy, które zdecydowały o podjęciu takich decyzji, nie mogą wpływać na dopuszczalność skargi Komisji (wyrok Komisja/Polska, C-311/09, EU:C:2010:257, pkt 19 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 25 Biorąc pod uwagę ten zakres uznania, niewniesienie skargi o stwierdzenie uchybienia przeciwko państwu członkowskiemu nie wpływa na ocenę dopuszczalności skargi o stwierdzenie uchybienia wniesionej przeciwko innemu państwu członkowskiemu. Na dopuszczalność niniejszej skargi nie może zatem mieć wpływu okoliczność, że Komisja nie wniosła skargi o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom przeciwko Zjednoczonemu Królestwu.
- 26 Jeśli chodzi o zarzut dotyczący rzekomego nadużycia władzy, wystarczy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Komisja nie musi wykazywać interesu we wszczęciu postępowania ani podawać powodów, które skłoniły ją do wniesienia skargi o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego. Tymczasem w niniejszym wypadku, skoro przedmiot skargi określony w pozwie odpowiada przedmiotowi sporu określonego w wezwaniu do usunięcia uchybienia i w uzasadnionej opinii, nie można skutecznie twierdzić, że Komisja dopuściła się nadużycia władzy (zob. podobnie wyrok Komisja/Hiszpania, C-562/07, EU:C:2009:614, pkt 25 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 27 Jak zauważył rzecznik generalny w pkt 40 opinii, dopuszczalność skargi o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom przeciwko państwu członkowskiemu nie może również zostać zakwestionowana z tego względu, że Trybunał zostanie w ramach tego postępowania zmuszony uściślić w świetle prawa Unii kwalifikację systemu innego państwa członkowskiego. Takie uściślenie nie może też pociągać za sobą naruszenia praw proceduralnych tego ostatniego państwa członkowskiego, które występuje w postępowaniu w charakterze interwenienta.
- 28 Z powyższych rozważań wynika, że skargę w niniejszej sprawie należy uznać za dopuszczalną.

Co do istoty

Argumentacja stron

- 29 W swej skardze Komisja utrzymuje w pierwszej kolejności, że rozpatrywane systemy emerytalne wchodzą w zakres stosowania rozporządzeń nr 1408/71 i nr 883/2004.
- 30 Zdaniem Komisji system emerytalny personelu służby publicznej Zjednoczonego Królestwa przewiduje z jednej strony świadczenia emerytalne w rozumieniu art. 4 ust. 1 lit. c) rozporządzenia nr 1408/71 i art. 3 ust. 1 lit. d) rozporządzenia nr 883/2004, a z drugiej strony jest oparty na „ustawodawstwie” w rozumieniu art. 1 lit. j) akapit pierwszy i art. 1 lit. l) akapit pierwszy tych rozporządzeń.
- 31 W drugiej kolejności Komisja utrzymuje, że art. 46b rozporządzenia nr 1408/71 i art. 54 rozporządzenia nr 883/2004 stoją na przeszkodzie przepisowi prawa krajowego takiego jak art. 56 maltańskiej ustawy o zabezpieczeniu społecznym, ponieważ przepis ten przewiduje obniżenie wysokości emerytury wypłacanej z tytułu ustawodawstwa maltańskiego do wysokości emerytury personelu służby publicznej Zjednoczonego Królestwa.

- 32 W odpowiedzi na skargę Republika Malty, popierana w tym zakresie przez Republikę Austrii i Zjednoczone Królestwo, utrzymuje w szczególności, że jest związana tym, że systemy brytyjskie nigdy nie były wskazane w oświadczeniach złożonych przez Zjednoczone Królestwo zgodnie z art. 5 rozporządzenia nr 1408/71 i art. 9 rozporządzenia nr 883/2004. Państwa członkowskie nie mogą być zobowiązane do dokonania niezależnej oceny charakteru świadczeń przyznawanych przez inne państwa członkowskie, ignorując w ten sposób złożone przez nie oświadczenia zgodnie z tymi przepisami. Takie twierdzenie naruszałoby wartość prawną i status tych oświadczeń zainteresowanego państwa członkowskiego, naruszałoby integralność systemu koordynacji zabezpieczenia społecznego wprowadzonego tymi rozporządzeniami i powodowałoby trudności natury praktycznej i administracyjnej.
- 33 Republika Malty, popierana w tym zakresie przez Zjednoczone Królestwo, utrzymuje również, że systemy emerytalne personelu służby publicznej Zjednoczonego Królestwa można uznać za dodatkowe systemy emerytalne podlegające zakresowi stosowania dyrektywy 98/49. W sytuacji gdy państwo członkowskie nie złożyło oświadczenia na podstawie rozporządzenia nr 1408/71 czy rozporządzenia nr 883/2004 i gdy wydaje się, że to państwo członkowskie uważa, iż systemy emerytalne wchodzą w zakres stosowania dyrektywy 98/49, należałoby uznać, że omawiane emerytury są wyłączone z zakresu stosowania rozporządzeń nr 1408/71 i nr 883/2004.
- 34 Komisja, według której dyrektywa 98/49 nie znajduje zastosowania w niniejszym wypadku, odpowiada, że niewymienienie rozpatrywanych systemów emerytalnych w oświadczeniach złożonych przez Zjednoczone Królestwo nie może zostać uznane przez Republikę Malty za dowód na to, że systemy te nie wchodzą w zakres omawianych przepisów. Zdaniem Komisji z utrwalonego orzecznictwa Trybunału wynika, że Republika Malty powinna była dokonać oceny możliwości zastosowania rozporządzeń nr 1408/71 i nr 883/2004 do brytyjskich systemów emerytalnych nie w świetle tego, czy prawo krajowe kwalifikuje dane świadczenie jako „świadczenie z zabezpieczenia społecznego”, ale w świetle elementów składowych danego świadczenia.

Ocena Trybunału

- 35 Zarzuty sformułowane przez Komisję mają na celu uzyskanie stwierdzenia w pierwszej kolejności, że państwa członkowskie mają obowiązek weryfikowania ustawodawstwa innego państwa członkowskiego, aby upewnić się, iż ustawodawstwo to, niezależnie od tego, że nie stanowiło przedmiotu oświadczenia złożonego przez to inne państwo członkowskie na podstawie art. 5 rozporządzenia nr 1408/71 czy art. 9 ust. 1 rozporządzenia nr 883/2004, podlega zakresowi przedmiotowemu stosowania tych rozporządzeń, a następnie, że taka weryfikacja, gdyby została przeprowadzona przez Republikę Malty, musiałaby doprowadzić do wniosku, iż rozpatrywane systemy emerytalne przewidują świadczenia emerytalne i są oparte na ustawodawstwie, które wchodzi w zakres stosowania rozporządzeń nr 1408/71 oraz nr 883/2004, a wreszcie, że w konsekwencji stosowanie art. 56 maltańskiej ustawy o zabezpieczeniu społecznym, o ile zakazuje on kumulacji świadczeń wynikających z rozpatrywanych systemów emerytalnych z emeryturą należną na podstawie ustawodawstwa maltańskiego, jest niezgodne z art. 46b rozporządzenia nr 1408/71 i z art. 54 rozporządzenia nr 883/2004.
- 36 Przepisy art. 5 rozporządzenia nr 1408/71 i art. 9 ust. 1 rozporządzenia nr 883/2004 nakładają na państwa członkowskie obowiązek składania oświadczeń w sprawie ustawodawstw i systemów dotyczących świadczeń z zabezpieczenia społecznego, które wchodzą w zakres przedmiotowy stosowania tych rozporządzeń, do których te państwa członkowskie są zobowiązane się zastosować, jednocześnie przestrzegając wymogów wynikających z art. 4 ust. 3 TUE.
- 37 Z zasady lojalnej współpracy, ustanowionej w art. 4 ust. 3 TUE, wynika bowiem, że w celu złożenia oświadczeń, o których mowa w art. 5 rozporządzenia nr 1408/71 i art. 9 ust. 1 rozporządzenia nr 883/2004, każde państwo członkowskie powinno przeprowadzić staranne badanie własnych systemów zabezpieczenia społecznego i, jeśli zaistnieje taka potrzeba, po przeprowadzeniu takiego

badania wskazać je w oświadczeniach jako systemy wchodzące w zakres stosowania tych rozporządzeń (zob. analogicznie wyroki: FTS, C-202/97, EU:C:2000:75, pkt 51; Herbosch Kiere, C-2/05, EU:C:2006:69, pkt 22). Z zasady tej wynika również, że inne państwa członkowskie mają prawo oczekiwać, iż zainteresowane państwo członkowskie zastosowało się do tych obowiązków.

- 38 Tym samym oświadczenia te ustanawiają domniemanie, że ustawodawstwa krajowe zgłoszone na podstawie art. 5 rozporządzenia nr 1408/71 czy art. 9 rozporządzenia nr 883/2004 wchodzą w zakres przedmiotowy stosowania tych rozporządzeń i co do zasady wiążą inne państwa członkowskie. I na odwrót, skoro państwo członkowskie powstrzymało się od zgłoszenia ustawodawstwa krajowego na podstawie tych rozporządzeń, inne państwa członkowskie mogą zasadniczo wyprowadzić z tego wniosek, że ustawodawstwo to nie wchodzi w zakres przedmiotowy stosowania wspomnianych rozporządzeń.
- 39 Ponadto, dopóki oświadczenia złożone przez państwo członkowskie nie zostaną zmienione lub wycofane, dopóty inne państwa członkowskie powinny je uwzględniać. Do państwa członkowskiego, które złożyło oświadczenie, należy ponowne rozpatrzenie jego zasadności i w odpowiednim przypadku jego zmiana, gdy inne państwo członkowskie wyraża wątpliwości co do prawdziwości tego oświadczenia (zob. podobnie wyrok Banks i in., C-178/97, EU:C:2000:169, pkt 43).
- 40 Wniosek ten nie oznacza jednak, że państwo członkowskie nie ma żadnej możliwości zareagowania w sytuacji, gdy jest w posiadaniu informacji, które budzą wątpliwości co do prawdziwości oświadczeń złożonych przez inne państwo członkowskie.
- 41 W pierwszej kolejności, jeśli oświadczenie budzi kontrowersje, a państwa członkowskie nie dochodzą do porozumienia w szczególności w kwestii kwalifikacji ustawodawstw czy systemów w ramach zakresu stosowania rozporządzeń nr 1408/71 i nr 883/2004, państwa te mogą zwrócić się do komisji administracyjnej, o której mowa w art. 80 i 81 rozporządzenia nr 1408/71 oraz w art. 71 i 72 rozporządzenia nr 883/2004. W drugiej kolejności, jeśli komisji administracyjnej nie uda się pogodzić stanowisk państw członkowskich w przedmiocie ustawodawstwa znajdującego zastosowanie w danym wypadku, to państwo członkowskie, które ma wątpliwości co do prawdziwości oświadczenia innego państwa członkowskiego, powinno w odpowiednim przypadku zwrócić się do Komisji lub w ostateczności wszcząć postępowanie w oparciu o art. 259 TFUE w celu umożliwienia Trybunałowi zbadania, przy okazji takiej skargi, kwestii znajdującego zastosowanie ustawodawstwa (zob. podobnie wyrok Banks i in., C-178/97, EU:C:2000:169, pkt 44).
- 42 W odniesieniu do argumentów przedstawionych przez Komisję należy dodać, że stwierdzenie, iż państwo członkowskie powinno uwzględnić oświadczenie złożone przez inne państwo członkowskie, nie stoi również w sprzeczności z orzecznictwem Trybunału (zob. w szczególności wyroki: Beerens, 35/77, EU:C:1977:194, pkt 9; Hliddal i Bornand, C-216/12 i C-217/12, EU:C:2013:568, pkt 46), zgodnie z którym okoliczność, iż państwo członkowskie zawarło ustawę lub przepis krajowy w swoim oświadczeniu na podstawie art. 5 rozporządzenia nr 1408/71 czy art. 9 rozporządzenia nr 883/2004, należy traktować jako wykazującą, że świadczenia przyznawane na podstawie tej ustawy są świadczeniami z zabezpieczenia społecznego w rozumieniu tych rozporządzeń, podczas gdy okoliczność, że ustawa czy przepis nie stanowiły przedmiotu takiego oświadczenia, nie może sama z siebie wykazać, że ta ustawa czy ten przepis nie wchodzi w zakres stosowania wspomnianych rozporządzeń.
- 43 Nawet bowiem w braku ogólnego obowiązku po stronie państw członkowskich w zakresie sprawdzenia, czy ustawodawstwo innych państw członkowskich wchodzi w zakres przedmiotowy stosowania rozporządzeń nr 1408/71 i nr 883/2004, sąd krajowy, przed którym toczy się spór dotyczący takiej ustawy czy takiego przepisu, może zawsze zostać zmuszony do wydania rozstrzygnięcia w kwestii kwalifikacji systemu rozpatrywanego w przedłożonej mu sprawie, a w odpowiednim wypadku – zwrócić się do Trybunału z pytaniem prejudycjalnym, które tego dotyczy.

- 44 Natomiast z żadnego z tych dwóch rozpatrywanych przepisów nie wynika, by państwa członkowskie inne niż to, które wprowadziło wspomnianą ustawę czy wspomniany przepis, lecz nie zgłosiło tej ustawy czy tego przepisu, miały obowiązek ustalenia z własnej strony, czy taka ustawa lub taki przepis powinny niemniej zostać uznane za wchodzące w zakres przedmiotowy stosowania tych rozporządzeń.
- 45 Z powyższego wynika, że Komisja niesłusznie uzasadniła niniejszą skargę o stwierdzenie uchybienia istnieniem ogólnego obowiązku po stronie państw członkowskich w zakresie sprawdzenia, czy ustawodawstwa innych państw członkowskich wchodzą w zakres przedmiotowy stosowania rozporządzeń nr 1408/71 i nr 883/2004, niezależnie od tego, że ustawodawstwa te nie zostały wskazane w oświadczeniu na podstawie art. 5 rozporządzenia nr 1408/71 czy art. 9 ust. 1 rozporządzenia nr 883/2004.
- 46 W konsekwencji skargę należy oddalić w całości.

W przedmiocie kosztów

- 47 Zgodnie z art. 138 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Republika Malty wniosła o obciążenie Komisji kosztami postępowania, a ta przegrała sprawę, należy obciążyć ją kosztami postępowania. Zgodnie z art. 140 regulaminu postępowania Republika Austrii i Zjednoczone Królestwo pokrywają własne koszty.

Z powyższych względów Trybunał (czwarta izba) orzeka, co następuje:

- 1) **Skarga zostaje oddalona.**
- 2) **Komisja Europejska zostaje obciążona kosztami postępowania.**
- 3) **Republika Austrii oraz Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej pokrywają własne koszty.**

Podpisy